

zatra hajlandó. Aki nem olvasta, utánaézhet annak, hogy számarányukhoz és vagyoni állapotukhoz viszonyítva a legnagyobb adományokat a csiki községek és városok adták a honvédcsaládok megsegítésére.

Itt van egy értelmiség, melynek túlnyomó többsége teljesen egy a székely néppel. Érti a fajta elindító melegét s buzog benne a népért való áldozatos kötelességteljesítés vágya. Külön ki kell emelni az önkéntes közösségi kultúrmunkák két vezetőférfiát: *vitéz Antal Aron* tanárt, az EMKE elnökét és *vitéz Miklós Gergely* tanfelügyelőt, a tanítók munkájának irányítóját. Mind a ketten törzsökös csiki székelyek, első nemzedékei a népből feltörő vezetőknek s tudásban, munkában és jellemben példaképei a nyomukban következőknek. *Páldy Róbert*

Szanyi legényekkel — Székelyföldön...

Az Országos Magyar Bokréta Szövetség negyedik országjáró útját március 1—10-ig rendezte meg. Csíkszereda, Gyimesfelsőlok, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely és Kolozsvár helyőrségei és polgári lakossága részére 15 előadást tartottunk. Mint a szanyi bokréta vezetőjének, a tiznapos úton alkalmam nyílt bőséges tapasztalatokat szerezni. Mert ennek a felejthetetlenül szép és áldozatos útnak a kirobbanó sikerek mellett tanulságai és eredményei is vannak. Ezekből közlök néhányat.

Igazán megkapó volt az az őszinte lelkesedés és megbecsülés, amellyel a honvédség és a polgárság vezetői mindenütt fogadtak bennünket. Az állomásokon többnyire maguk a helyőrségi parancsnokok és a polgármester is megjelentek. Csíkszeredán honvédszenekar várta a vonatot és a várost fellobogózták. Mikor ünnepélyes keretek között — mint egyebütt is — megkoszorúztuk az országzászlót, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület képviselője, Csík vármegye alispánja hosszabb beszédben köszöntötte a bokrétásokat és ünnepi eseménynek minősítette, hogy az ország különböző vidékeinek népi csoportjai a Székelyföldet járják.

Sepsiszentgyörgyön a leányokat, menyecskéket családokhoz szállásolták el. 2—3 jutott egy-egy családnak. Legmelegebb, szinte könnyes szeretetet emlegetnek a leányok, menyecskék. Alig akarták elengedni őket.

Kézdivásárhelyen már napokkal előbb nem lehetett egyetlen jegyet sem kapni az előadásokra. A színház előtt székely tömegek paroláznak „anyaországbi” legényekkel, férfiakkal: „Isten hozott benneteket, testvérek!”

Igen, mindenütt nagyon érezték és tisztelték a magyar népi hagyományokban rejlő nemzeti erőt, amit éppen ilyen háborús időkben vétkes könnyelműség volna a magyar lélek erősítésére fel nem használni. Mindenütt felismerték a bokrétás körút nemzetnevelő hivatását!

A bokrétások maguk érezték át mindezt elsősorban. Nem törődve hideggel, sárral, sokszázkilométeres távolsággal, éjjelezéssel, szívesen vállaltak minden fáradságot, zokszó nélkül túrtek itt-ott előforduló kényelmetlenségeket. Bármily fáradtak voltak is, amikor felgördült a függöny, lelkük mélyéről feltört az akarat: minden erőt beleadni a dal, a tánc ritmusába. És valóban magyar erőt sugárzott minden mozdulatuk. A közönség szeme először felcsillant a gyönyörű népviselet láttán, aztán a lelkük dalolt együtt a mi legényeinkkel, hogy végül szívük dobogása segítse dübörgő táncaink ritmusát. Szereplő és közönség összefonódott ezeken az előadásokon. A magyarság többezeréves keletről hozott kultúrája sziporkázott és gyújtotta fel a szíveket. A honvéd, akinek szemei felnyíltak a saját művészetének szépségei és értékei előtt, másnap már keményebben ragadta meg a fegyvert; és az a székelydiák, aki jegyzetfüzettel a kezében a falnak támaszkodva írt — hogy sikerült magyar dolgozatot írjon a látottakról —, öntudatlanul is a szívébe írta nemzeti értékeink megbecsülését.

Egy-egy ilyen körút a legjobb népművelő eszköz! A szeretfalva—dédai vasút óriási építési munkáit látva, minden előadásnál jobban megértettük az emberi tudás és akarat csodálatos hatalmát. A Maros-völgy vagy Gyimes szépséges panorámiáinak láttán a Teremtő mindenhatósága állott szemünk előtt. Nem egyszer hangosan kiáltottak fel a vonatban: „Istenem, de gyönyörű! Jaj, de szép! Ilyenkor látja az ember, hogy mi a haza, mit kell védeni, miért kell adót fizetni!” Megismerték „kinccses Erdélyt”, annak népét, amit másként talán sohase láttak volna meg. Az ország legkülönbözőbb vidékeiről való bokrétások megismerték egymást, beszéd közben egymás életét, az ország egy-egy általuk eddig ismeretlen részét. A sepsiszentgyörgyi Székely Múzeumban szakszerű vezetés mellett egy félnapot töltöttünk.

Kolozsvárott egy derék szakaszvezető minden nevezetességet megmutatott a bokrétás férfiakkal.

De vallásérkölsi nevelés tekintetében is helytáll az intézmény. Csíkszeredára való megérkezésünk után nyomban felkerestük a csíksomlyói híres kegytemplomot és a csodatévő csíksomlyói Szűzanya lábainál köszöntük meg szerencsés érkezésünket. Kézdivásárhelyen — vasárnap lévén — a honvédséggel együtt vonultunk fel közös szentmisére, melyet a bokrétás körút katonai vezetője, vitéz Kun Iván őrnagy-esperes mondott.

A szociális érzést mi sem emeli bennük jobban, mint amikor a magasrangú katonatiszt együtt szórakozik az egyszerű bokrétással. Kézdivásárhelyen este a leventeothonban berendezett pompás étkezöben a város hölgyei jelennek meg, és búcsúzáskor mindenkinek nemzetiszínű szalaggal átkötött útravaló csomagot adnak. Ugy adták össze a város, sőt a környék hölgyei a csomagokban elhelyezett kolbászt, kürtöskalácsot, gyönyörű almát és egyéb jót. A város pedig erre az alkalomra külön levelezőlapokat nyomtatott a város címerével, ezzel a szöveggel:

„Kézdivásárhely megyei város közönsége az Országos Magyar Bokréta Szövetség kézdívásárhelyi szereplése emlékére. 1943. március 7.“

Számtalan felköszöntőben emlegették az Ország bokrétáját, mint a magyar egység jelképét. Valóban olyan lelki ölekezése volt ez a körút a székely népnek az „anyaországi“ néppel, amelyenre még álmainkban sem gondolhattunk.

Nem csoda, ha ezek után a falusi ember nagyobb tisztelettel néz a városra és az „úrra“. Így fejlődik a közösségi érzés, így épül a magyar egység. Valóban csak nemzeti értékeink megbecsülése mellett épülhet fel az új, szabad, szociális magyar élet!

Kokas Kálmán

A putnoki járási népfőiskolai tanfolyam záróünnepélye és nemzetvédelmi-est

Putnok községben az állami polgári iskola nagy tornaterme ennek a nevezetes eseménynek volt színhelye március 14-én.

A Himnusz után a megnyitó beszédet Mogyoróssy Imre járási főszolgabíró mondotta, aki szép és lendületes szavakkal üdvözölte vármegyénk közszeretében álló alispánját: dr. Horváth Árpádot és feleségét; Oravszky Rezső népművelési titkárt és a nemzetvédelmi minisztérium kiküldött előadóját: Gyulay László tanárt, Barsi Dénes író és Takács Nagy László szavalóművészt, valamint az érdeklődők hatalmas táborát. Majd a népfőiskolai tanfolyam előadói kérdéseket intéztek a tanfolyam hallgatóihoz az általuk előadott tárgyakból, mégpedig az ember lelki és erkölcsi világából, egészségtanból, szülőföld- és honismertetésből, írás-fogalmazásból, növénytermelésből, állattenyésztésből, állategészségügyi ismeretekből, természet-tudományi, jogi ismeretekből, nemzeti történelemből, irodalomból, közgazdasági ismeretekből, számtan-mértanból, háziiparból és kedélyápolásból. A hallgatók szép és értelmes feleleteikkel bebizonyították, hogy a hathetes tanfolyamon sok értékes dolgot tanultak.

Ezután Oravszky Rezső népművelési titkár gondosan felépített, magas, lendületes beszédben mutatott rá a tudás és műveltség szükségességére, mely nélkül — mint mondotta — nincs egyéni

boldogság és nemzeti élet sem lehet.

Gyulay László mély gondolatokban gazdag előadásában azt fejtegette, hogy az egyén élete nem számít, csak a nemzet élete fontos. Fodor István járási gazdasági felügyelő Mécs-verseket szavalt. Barsi Dénes egy orosz-harctéri eseményt tartalmazó novelláját olvasta fel, majd Takács Nagy László szavalóművész szavalt.

A tanfolyam hallgatói közül Varga Géza talpraesett szavakkal mondott társai nevében hálás köszönetet az előadóknak. Majd Fehérfalvi Miklós tanfolyami hallgató Petőfi *A csámpás legény* című költeményét adta elő szép sikerrel. Ezután a hallgatók a putnoki szép leányok közreműködésével Volly István *Turai huszár* c. népi játékát adták elő a közönség nagy tetszésétől kísérvé. Utána a hallgatók Kossuth Lajos 1848-iki beszédeiből mondtak el részleteket.

Az ünnepély befejezéséül Horváth Árpád dr. alispán mondott nagyhatású beszédet. Elismerését fejezte ki az előadóknak s a tanfolyami hallgatókat hitre, fegyelemre és kötelességteljesítésre buzdította.

A tanfolyam elsősorban Mogyoróssy Imre járási főszolgabírónak és Németh Károly vallásoktató lelkes, tanfolyamvezetőnek, valamint az előadók lelkes és önzetlen munkájának köszönhető.